

ICALL: Inclusive communities for all

Grant Agreement 101133870 - ICALL - ERASMUS-2023-PCOOP-ENGO.

Kokoelma yhteisöjen osallisuuteen liittyvistä lupaavista käytännöistä

Deliverable D2.

Huom. Hanke on Euroopan unionin rahoittama. Esitetyt näkemykset ja mielipiteet ovat kuitenkin vain kirjoittajan ja kirjoittajien omia eivätkä välttämättä vastaa Euroopan unionin tai Euroopan koulutuksen ja kulttuurin toimeenpanoviraston (EACEA) näkemyksiä ja mielipiteitä. Euroopan unionia tai EACEAa ei voida pitää vastuussa niistä.

Tietoja	
Tuotoksen nimi	D2.1 Osallistavien yhteisöjen lupaavien käytäntöjen kerääminen
Tuotoksen tyyppi	Vihko/booklet
(kuukauden numero/päivämäärä)	M15 (helmikuu 2025)
Päätökijä (nimi/yhteisö)	Loukia Chaidemenaki/Petagma
Luomiseen osallistuneet kumppanit (nimi/organisaatio)	Omor Dhali/EASPD Nora Gyorke/EASPD Lilith Alink/EASPD Erdmuthe Klaer/REVES Marija Bumbak/OTB

Rajoitettu	
Julkinen	X

Vastuuvapauslauseke tietosuojasta: Tässä asiakirjassa olevien henkilötietojen omistajat ovat valtuuttaneet tämän asiakirjan laatijat antamaan suostumuksensa henkilötietojen, yhteystietojen ja kuvien jakamiseen. Euroopan unioni tai EACEA eivät ole vastuussa niistä. Tässä asiakirjassa käytetyt graafiset havainnollistukset tai kuvat on poimittu Internetissä olevista ilmaisista ja avoimen lähdekoodin arkistoista.

Co-funded by
the European Union

Julkaisuhistoria

Versio	Päivämäärä	Tila	Kommentoija	Pääasiallinen kirjoittaja
1.0	03.02.2025	Luonnos		Loukia Chaidemenaki/Petagma
2.0	05.02.2025	Luonnos	Erdmuthe Klaer/REVES Marija Bumbak/OTB	Loukia Chaidemenaki/Petagma
3.0	10.02.2025	Luonnos	Omor Dhali/EASPD Nora Gyorke/EASPD	Loukia Chaidemenaki/Petagma
4.0	11.02.2025	Lopullinen	Dionyssis Antanasiotis	Loukia Chaidemenaki/Petagma

Avustussopimus	Avustussopimus nro 101133870
Ohjelma	ERASMUS-2023-PCOOP-ENGO
Päätoimenpide	KA2-yhteistyökumppanuus
Toiminta	KA2 - ENGO
Hankkeen lyhenne	ICALL
Hankkeen otsikko	Osallistavat yhteisöt KAIKILLE
Hankkeen aloitus pvm.	01.12.2023
Hankkeen kesto	3 vuotta
Hankkeen päätös pvm.	30.11.2026

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO	5
METODOLOGIA	6
VALITUT KÄYTÄNNÖT	8
1. Special Rescue - Vapaapalokunta tukea tarvitseville henkilöille	8
Tietoa käytännöstä	8
2. Mitt Val	10
Tietoa käytännöstä	10
3. Taide ja kulttuuri Liitännäistoiminta	12
Tietoa käytännöstä	12
4. Nevronasin osallistavan esittävän taiteen ja taiteellisen vuorovaikutuksen festivaali.	14
	16
5. Sosiaalinen osuustoimintayritys ORAMA bykentroameasotir	16
6. Kansalaiskoulutus itsepuolustajille / itsepuolustajien akatemia	18
7. Solidaarisuuskahvi	19
8. Dopo di Noi -hanke	21
9. en Rijk Leven (rikas ja osallistava elämä), De VeranderKIZT	22
10. Visuaalinen työpaja	24
LIITTEET	26
Hyvät käytännöt - verkkokyselyn kysymykset	26
Kunniapuheenjohtaja Hyvät käytännöt	27
1. Musiikkikeskus Resonaari	27
2. Sinergastiria (yhteiset työpajat)	28

JOHDANTO

Vammaisten ihmisten tulisi voida käyttää julkisia palveluja täysimääräisesti ja nauttia aktiivisesta sosiaalisesta elämästä. ICALL-hankkeessa pyritään luomaan laadukkaita oppimismahdollisuuksia ja skaalautuvia, näyttöön perustuvia malleja kestävän yhteisöllisen osallisuuden edistämiseksi. Sen tavoitteena on edistää osallisuutta yhteisöissä ja arvioida osallisuutta edistävien käytäntöjen edistymistä kaikkialla Euroopassa. Hankkeeseen osallistuu kumppaneita Belgiasta, Unkarista, Puolasta, Kreikasta, Puolasta, Kreikasta ja Suomesta. ICALL-hankkeessa annetaan yhteisön ammattilaisille tietoja ja taitoja, joiden avulla he voivat luoda ympäristöjä, joissa vammaiset henkilöt voivat elää täysipainoista sosiaalista elämää ja joissa heillä on mahdollisuus käyttää kaikkia yleisölle tarjottavia palveluja.

Hankkeen tutkimusvaiheessa kerättiin menestystarinoita (lupaavia käytäntöjä) vammaisia henkilöitä osallistavista paikallisyhteisöistä EU:n tasolla. Hyvät käytännöt -vihkonen sisältää 10 hyvää käytäntöä, joita on jo toteutettu eri paikallisyhteisöissä Euroopassa. Vihkoseen sisältyvissä menestystarinoissa esitellään keskeiset periaatteet, joiden mukaan yhteisöjä järjestetään vammaisten henkilöiden täydellistä osallistumista mahdollistaviksi.

Tämän dokumentin tarkoituksena on toimia apuvälineenä yksilöille, organisaatioille ja yhteisöille, jotta he voivat oppia onnistuneista strategioista ja lähestymistavoista ja soveltaa niitä omassa kontekstissaan. Lisäksi kirjasella pyritään edistämään innovointia, yhteistyötä ja jatkuvaa parantamista esittelemällä tehokkaita ja vaikuttavia osallistavia yhteisöjä koskevia malleja, joita voidaan mukauttaa ja monistaa muissa yhteyksissä.

Valinta perustui siihen, missä määrin käytännöt ovat yhdenmukaisia Yhdistyneiden Kansakuntien vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen kanssa, jonka tavoitteena on edistää, suojella ja varmistaa, että kaikki vammaiset henkilöt voivat nauttia täysimääräisesti ja yhdenvertaisesti kaikista ihmisoikeuksista ja perusvapauksista, ja edistää heidän ihmisarvonsa kunnioittamista. Tämän vuoksi konsortio määritteli valintakomitean ja kriteeriluettelon. Kukin hyvä käytäntö käytiin läpi ja arvioitiin sen vahvuuksien, heikkouksien, yleissopimuksen kannalta merkityksellisyyden ja monien eri ulottuvuuksien, kuten sosiaalisen rahoituksen kestävyuden, sosiaalisten ja demografisten näkökohtien, innovaation, paikallisen ulottuvuuden, yhteisön osallistumisen ja vaikutusten määrittämiseksi. Mallinnettavuutta ja siirrettävyyttä pidetään myös olennaisina ulottuvuuksina, jotka liittyvät siihen, miten osallisuutta edistäviä yhteisöllisiä käytäntöjä voidaan kehittää.

METODOLOGIA

Hyvien käytäntöjen keräämiseksi EU:n tasolla konsortio teki verkkokyselyn, jonka aiheena oli "hyvät käytännöt EU:ssa vammaisille henkilöille suunnatuista paikallisista osallistavista yhteisöistä" (). Kyselyssä tarkasteltiin yhteisön kehittämiseen ja osallistavaan asumiseen liittyviä näkökohtia kaikilla elämänalueilla eli koulutuksessa, kulttuurissa, työllistyvyydessä ja itsenäisessä elämässä (ks. liite). Mukaan otettiin myös epäviralliset käytännöt, pilottikäytännöt ja ei-rahoitetut käytännöt. EASPD käynnisti kyselyn, ja kaikki kumppanijärjestöt levittivät sitä kansainvälisissä ja kansallisissa verkostoissa. Verkkokyselyyn kului aikaa noin 30 minuuttia, ja vastaajat saattoivat lähettää enintään yhden hyvän käytännön.

Kohderyhmät

Hyviä käytäntöjä kartoittavaan tutkimukseen koskeva osallistumiskutsu oli suunnattu pääasiassa niille, jotka tarjoavat suoraa tukea vammaisille henkilöille, kuten

- Palveluntarjoajat (laadukkaan osallistavan palvelun tarjoaminen, yksilökeskeinen hoito, kansalaisjärjestöt, vapaaehtoisjärjestöt ja vapaa-ajan keskuksat).
- vammaiset henkilöt itse ja etujärjestöt
- Paikalliset viranomaiset (kuntatahot, hyvinvointialueet)

Valintaperusteet

ICALL-hanketta varten perustettiin valintakomitea, jonka tehtävänä on tarkastella, arvioida ja esitellä hyviä käytäntöjä. Kansainvälinen valintakomitea koostui yhdestä edustajasta kustakin ICALL-hankkeen kumppaniorganisaatiosta.

Käytäntöjä arvioitiin kolmella kriteerillä - innovaatio, vaikutus ja skaalautuvuus – sekä missä määrin käytäntö oli yhteneväinen Yhdistyneiden Kansakuntien vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen kanssa, jonka mukaan "edistetään, suojellaan ja varmistetaan, että kaikki vammaiset henkilöt voivat nauttia täysimääräisesti ja yhdenvertaisesti kaikista ihmisoikeuksista ja perusvapauksista, ja edistetään heidän ihmisarvonsa kunnioittamista".

EU:n ja EU:n ulkopuolisten maiden 26 lupaavasta käytännöstä valittiin lopulta 10 käytäntöä hyviksi käytännöiksi, ja ne sisällytettiin tähän vihkoseen. Kahdelle hyvälle käytännölle annettiin kunniamaininta.

Arviointikysymykset:

- Innovaatio: Onko tämä käytäntö innovatiivinen? Etsitäänkö siinä luovia ja uusia tapoja parantaa tukea tarvitsevien elämää? Sisältyykö siihen rahoitusinnovaatioita?
- Vaikutus: Onko se vaikuttava? Onnistuuko se mitattavissa määrin edistämään vammaisten henkilöiden esteettömyyttä?
- Skaalautuvuus: Voidaanko hanke toistaa laajassa mittakaavassa?

Kysymykset pisteytettiin asteikolla 0-5: (1) Täysin eri mieltä; (2) Eri mieltä; (3) Ei samaa eikä eri mieltä; (4) Samaa mieltä; (5) Täysin samaa mieltä.

VALITUT KÄYTÄNNÖT

1. Special Rescue - Vapaapalokunta tukea tarvitseville henkilöille

Organisaatio: Special Rescue -projekti

Sijainti: Pirkanmaa, Suomi

Aloituspäivä: 2020

Tila: aktiivinen

Kohderyhmä: kehitysvammaiset ja neuromoninaiset henkilöt

Rahoittaja: EU:n maaseudun kehittämisrahasto, yhteisölliset varat, Pirkanmaan pelastuslaitos, kansalaisopisto.

Yhteystiedot

Katariina Ristimäki
specialrescue.asema63@gmail.com
<https://www.illonvpk.fi/special-rescue/>

YLEISKATSAUS KÄYTÄNTÖÖN

Ilon VPK:n Erityispelastusosasto on tarkoitettu erityistä tukea tarvitseville aikuisille (yli 15-vuotta). Osaston tarkoituksena on järjestää arjen turvallisuuteen, ensiapuun ja tarvittaessa palokuntatoimintaan liittyvää toiminnallista toimintaa. Tarkoituksena on osaltaan lisätä/laajentaa osallistumista harrastustoimintaan ja yhteiskuntaan. Toiminta järjestetään Ilon vapaapalokunnan tiloissa ja välineillä ja ohjaajina toimii kaksi sosiaali-, terveys- ja turvallisuusalan ammattilaista, joilla on kokemusta pelastus- ja ensiaputoiminnasta ja/tai vapaaehtoisesta palokuntatoiminnasta. Osallistujien osallisuuden kokemus lisääntyy, kun kansalais- ja turvallisuustaitojen karttuessa. Lisäksi turvallisuustaitojen opettaminen erityisryhmille on tärkeä osa kaikille yhteisiä kansalaistaitoja. Turvataitojen vahvistaminen lisää ihmisten osaamisen ja turvallisuuden tunnetta. Turvataidot hyödyttävät myös yhteisöä. Syksystä 2020 alkaen toiminta on sisällytetty Sastamalan kansalaisopiston kursseihin.

METODOLOGINEN LÄHESTYMISTAPA

Ihmiset osallistuvat turvallisuuskoulutukseen, jossa he oppivat esimerkiksi ensiapua, sammuttamista ja erilaisia arjen turvataitoja. He oppivat soveltuvaa palokuntatoimintaa ja turvallisuutta koskevaa viestintää. He osallistuvat myös vapaaehtoistoimintaan.

YHTEISÖJEN KEHITTÄMINEN

Tämä käytäntö perustuu osallisuutta edistävään yhteisön kehittämiseen lisäämällä tietoisuutta tukea tarvitsevien henkilöiden turvallisuustaidoista, ottamalla mukaan eri osaamista eri aloilta aina terveydenhuollosta koulutukseen ja vammaispalvelujen tarjoajiin sekä sitouttamalla yhteisön resursseja.

INNOVATIIVISUUS

Suomen Special Rescue -aloite edustaa vaikuttavaa ja innovatiivista lähestymistapaa sekä yhteisöön osallistumiseen, että hätätilannekoulutukseen liittyen. Kyseessä on ensimmäinen tunnettu aloite laatuaan Suomessa, sillä Suomessa ei ole aiemmin ollut vapaapalokuntatoimintaa, joka on suunnattu kehitysvammaisille ja neuromoniniaisille henkilöille. Tämä on erityisen innovatiivista, koska siinä yhdistyvät paloturvallisuuskoulutus ja vapaaehtoinen pelastuspalvelu kehitysvammaisille ja neuromoniniaisille henkilöille. Ohjelman avulla osallistujat voivat hankkia todellisia taitoja, kuten ensiapua, turvallisuuskoulutusta ja palokuntatoimintaa, mikä lisää heidän itsenäisyyttään ja itseluottamustaan samalla kun he osallistuvat mielekkäästi yhteisönsä toimintaan. Toisin kuin perinteisissä malleissa, joissa vammaiset nähdään tukipalvelujen vastaanottajina, Special Rescue antaa heille mahdollisuuden osallistua aktiivisesti yhteisön turvallisuuteen ja varautumiseen.

VAIKUTUS JA KESTÄVYYS

Erityispelastustoimintaan osallistuvat ihmiset kokevat voimakasta osallisuutta elämäänsä, yhteisöihinsä ja yhteiskuntaan. Voidaan todeta, että pelastuslaitoksen vapaaehtoistoiminta on lisännyt osallistujien osallisuutta. Vapaaehtoisen pelastustoiminnan tuloksena osallistujat ovat tutustuneet useampiin ihmisiin ja aivan uuteen yhteisöön perheensä ja palvelujärjestelmän ulkopuolelta. Lisäksi he kokevat, että pelastustoiminnassa opitut taidot ovat tärkeitä paitsi heille itselleen myös yhteisölle ja yhteiskunnalle. (kuva liitteessä).

Vuodesta 2020 lähtien yli 45 tukea tarvitsevaa henkilöä on osallistunut toimintaan. Special rescuen toimintamalli voidaan monistaa muihin yhteyksiin. Toiminnan rahoituksen varmistamiseksi kurssit olisi otettava pysyvästi osaksi kansalaisopistojen opetussuunnitelmaa, jotta ohjaajien palkka voitaisiin maksaa sieltä.

2. Mitt Val

Organisaatio: Vuxenskolan: Studieförbundet Vuxenskolan

Sijainti: Västra Götaland, Ruotsi

Aloituspäivä: 2018

Tila: aktiivinen

Kohderyhmä: kehitysvammaiset henkilöt

Rahoittaja: EU:n maaseudun kehittämisrahasto, yhteisölliset varat, Pirkanmaan maakuntien pelastustoimi, kansalaisopisto.

Yhteystiedot

Karoline Abrahamsson & Annie Pettersson
karoline.abrahamsson@sv.se & annie.pettersson@sv.se
<https://www.sv.se/det-har-gor-vi/funktionsratt>

YLEISKATSAUS KÄYTÄNTÖÖN

Mitt Val -toiminnan tarkoitus on tutustua EU-vaaleihin, oikeuksiin ja äänestämiseen. Mitt Val -menetelmän avulla ihmiset oppivat oikeuksistaan ja heitä tuetaan äänestämällä. Toiminnassa käydään läpi seuraavat aiheet: Miten demokratia toimii? Miten me kaikki voimme edistää demokratian toimintaa? Miten voimme vaikuttaa yhteiskunnan päättäjiin eri tavoin? Kuka voi äänestää ja miksi kannattaa äänestää? Mitä on edustuksellinen demokratia alueella ja kunnassa? Mikä on Riksdag? Mikä on hallitus? Mikä on EU?

METODOLOGINEN LÄHESTYMISTAPA

Mitt Val on menetelmä, jonka avulla kehitysvammaiset henkilöt voivat äänestää ja harjoittaa politiikkaa. Se perustuu opintopiiriin, jossa on helppolukuista tietoa siitä, miten demokratiamme toimii ja rakentuu. Menetelmä on kehitetty yhdessä Riksförbundet FUB:n ja Inre Ringenin, FUB:n kehitysvammaisten jäsenten jaoston kanssa. Menetelmään kuuluu helppotajuinen vaalikeskustelu, jossa poliitikot vastaavat osallistujien kysymyksiin. Menetelmä mahdollistaa **aktiivisen oppimisen, toiston ja vertaistuen**, mikä tekee siitä tehokkaan lähestymistavan kehitysvammaisille henkilöille.

YHTEISÖJEN KEHITTÄMINEN

Aloite edistää osallistavaa yhteisökehitystä seuraavilla tavoilla:

- Poliittisen osallisuuden edistäminen: Monilla kehitysvammaisilla ei ole saatavilla tietoa vaaleista, mikä vähentää äänestysaktiivisuutta. "Mitt Val" kuroo umpeen tämän kuilun.
- Kuntien sitoutumisen edistäminen: Toteutetaan useissa kunnissa, ja se helpottaa yhteistyötä paikallishallintojen, vammaisjärjestöjen ja eturyhmien välillä.
- Foorumin luominen suoralle poliittiselle vuoropuhelulle: Poliitikot ovat mukana vastaamassa osallistujien huolenaiheisiin, mikä lisää heidän tietoisuuttaan vammaisten oikeuksista ja tarpeista.
- Yksilöiden voimaannuttaminen: Poliittisen osallistumisen ymmärtäminen ja harjoittaminen antaa edunsaajille varmuutta toimia yhteiskunnassa.

INNOVATIIVISUUS

Tämä käytäntö on ensimmäinen laatuaan Ruotsissa: Ruotsissa on jo olemassa vammaisasioiden edunvalvontaa, mutta Mitt Val on ainoa, joka käsittelee järjestelmällisesti poliittista esteettömyyttä. Se on innovatiivinen myös siksi, että siinä käytetään yksinkertaistettuja koulutusvälineitä (opintopiiri ja helppolukuiset materiaalit), joilla varmistetaan kehitysvammaisten ihmisten osallistuminen demokraattisiin prosesseihin. Se on tärkeä, koska se edistää suoraa poliittista osallistumista. Vain harvat aloitteet tarjoavat vammaisille jäsenellen tilan, jossa he voivat olla suoraan vuorovaikutuksessa poliitikkojen kanssa esteettömällä tavalla.

VAIKUTUS JA KESTÄVYYS

Mitt val -käytäntöä sovelletaan kunnissa eri puolilla maata. Ohjelmaa on toteutettu koko Ruotsissa, ja se voitaisiin mukauttaa myös muihin maihin, joissa on samanlaisia haasteita demokratian saavutettavuuden kanssa.

3. Taide- ja kulttuuriluotsi toiminta

Organisaatio: Tampereen kaupunki

Sijainti: Tampere, Suomi

Aloitusajankohta: 2013, (konsepti luotiin alun perin Jyväskylässä vuonna 2006).

Tila: aktiivinen

Kohderyhmä: vammaiset ja ei-vammaiset henkilöt, vapaaehtoiset.

Rahoittaja: Kunta

Yhteystiedot

Katri Kaitajarvi
katri.kaitajarvi@tampere.fi
tampere.

YLEISKATSAUS KÄYTÄNTÖÖN

Taide- ja kulttuuriluotsi toiminta on inklusiivinen kulttuuriosallistumisen malli, jossa yhdistyvät sosiaalinen tuki, vapaaehtoistoiminta ja saavutettavuus, jotta voidaan luoda aidosti osallistava kulttuurikokemus kaikille. Taide- ja kulttuuriluotsitoiminnan tavoitteena on tehdä kulttuuritoiminnasta helpommin saavutettavaa kaikille kaupungin asukkaille. Aloite tarjoaa koulutettuja vapaaehtoisia, jotka saattavat ihmisiä kulttuuritapahtumiin ja varmistavat, että myös ne, jotka saattavat tuntea itsensä syrjään jääviksi, ujoksi tai fyysisesti rajoittuneiksi, voivat osallistua taiteeseen ja kulttuuriin. Taide- ja kulttuuriluotsit:

- Kannustavat osallistumaan kulttuuritapahtumiin, kuten museovierailuihin, konsertteihin ja teatteriesityksiin.
- Auttavat liikuntarajoitteisia henkilöitä ostamaan lippuja ja pääsemään tapahtumapaikoille.
- Tarjoavat seuraa tapahtumiin, jotta kokemuksesta tulee mielekkäämpi ja vuorovaikutteisempi.
- Edistävät kulttuurista hyvinvointia, rikastuttaen sekä osallistujien että vapaaehtoisten elämää.

Tämä maksuton palvelu on tarjolla kaikille, jotka kokevat tarvitsevansa tukea tai seuraa kulttuurielämyksistä nauttimiseen. He ovat koulutettuja vapaaehtoisia, jotka rohkaisevat ikätovereitaan tulemaan mukaan museo-, konsertti- tai teatterimatkoille. He voivat tarvittaessa auttaa liikkumisrajoitteisia ihmisiä ostamaan lippuja ja neuvoa, kuinka paikan päällä toimitaan. Tärkeintä on kuitenkin se, että voi jakaa kulttuurikokemuksen ja olla vuorovaikutuksessa toisen ihmisen kanssa. Kulttuurikokemuksen jakaminen tekee siitä usein syvemmän ja vaikuttavamman. Taide- ja kulttuuriseuratoiminta on palvelua käyttäville maksutonta.

METODOLOGINEN LÄHESTYMISTAPA

Kulttuuriluotsitoimintaa järjestetään koulutettujen vapaaehtoisten (taide- ja kulttuuriavustajien) avulla, jotka opastavat henkilöitä kulttuuritapahtumien valinnassa ja niihin osallistumisessa, tarjoavat henkilökohtaisiin tarpeisiin räätälöityä apua (esim. liikkumisen tai lipunostojen tukeminen), kannustavat sosiaaliseen vuorovaikutukseen yhteisten kokemusten kautta ja tarjoavat erityistä tukea, kuten äänikuvauskoulutusta näkövammaisten henkilöiden avustamiseksi.

Yksilöllisen kulttuuriseuratoiminnan lisäksi toimintaan kuuluu:

- Paikallista historiaa ja kulttuuria yhdistäviä kävelyretkiä.
- Kulttuurityöpajoja
- Sosiaaliset kokoontumiset (esim. kahvitilaisuudet terveyskeskuksissa), jotka helpottavat yhteisöllisiä yhteyksiä.

Tämä vertaistukimalli takaa hierarkiasta vapaan, ystävällisen ja vieraanvaraisen ympäristön henkilöille, joiden olisi muuten vaikea päästä kulttuuritiloihin.

YHTEISÖJEN KEHITTÄMINEN

Toiminta on suunnattu kaikille yhteisön jäsenille. Vertaisen läsnäolo luo mutkattoman ja tasavertaisen ilmapiirin, mikä korostaa vertaistuen ja yhteistyön myönteistä vaikutusta osallistavan ja rennon ympäristön luomisessa. Taide- ja kulttuuriluotsitoiminta edistää osallistavaa yhteisökehitystä kuromalla umpeen kuilua kulttuuritoimijoiden ja helposti syrjään jäävien ryhmien (esim. vanhusten, vammaisten ja yksinäisyydestä kärsivien) välillä, helpottamalla saavutettavuutta ja osallistumista tarjoamalla ilmaisia tai alennettuja pääsylippuja, kannustamalla vapaaehtoistyöhön, jolloin kulttuuriluotsit itse hyötyvät sosiaalisesta sitoutumisesta, ja edistämällä koko yhteisön laajuista osallistamisen kulttuuria, joka mahdollistaa yhteiset kulttuurikokemukset erilaisille sosiaalisille ryhmille. Aloitteella varmistetaan, että kulttuurimahdollisuudet eivät rajoitu vain harvoille etuoikeutetuille, vaan niistä tulee yhteinen julkinen hyödyke, joka on kaikkien saatavilla.

INNOVATIIVISUUS

Tämä aloite on innovatiivinen, koska se tähtää sekä kulttuurin saavutettavuuteen että sosiaaliseen osallisuuteen vaikuttamalla kulttuuriin osallistumisen psykologisiin sekä käytännön esteisiin. Lisäksi siinä käytetään koulutettuja vapaaehtoisia sotealan ammattilaisten sijaan, jolloin kulttuuriin osallistuminen tuntuu luonnollisemmalta, vertaislähtöisemmältä ja vähemmän palvelujärjestelmälähtöiseltä. Uutuusarvoa tuo se, että toiminta tarjoaa henkilökohtaista kulttuuritoimintaa, jossa avustajat suosittelvat ja räätälöivät kulttuurikokemuksia yksilöllisten kiinnostuksen kohteiden ja tarpeiden perusteella. Lisäksi se kannustaa sosiaaliseen vuorovaikutukseen tapahtumien ulkopuolella, kuten yhteisön kahvitilaisuuksissa, joissa ihmiset voivat solmia ystävyysuhteita ja sosiaalisia suhteita. Tämä ihmiskeskeinen ja vertaislähtöinen lähestymistapa syventää kulttuurin saavutettavan ajatusta pelkkää fyysistä esteettömyyttä pidemmälle varmistaen, että kulttuuri on myös emotionaalisesti ja sosiaalisesti osallistavaa.

VAIKUTUS JA KESTÄVYYS

Co-funded by
the European Union

Tällä käytännöllä on vaikutusta, koska se edistää kulttuurin saavutettavuutta: monilla henkilöillä, jotka eivät muutoin osallistuisi kulttuuritoimintaan, on nyt mahdollisuus osallistua niihin. Lisäksi se noudattaa sosiaalista lähestymistapaa, sillä osallistujat solmivat ystävyysuhteita, liittyvät yhteisöihinsä ja saavat tunteen siihen kuulumisesta. Pelkästään vuonna 2023 noin 2300 ihmistä hyötyi ohjelmasta Tampereella. Käytäntö on paikallisesti kaupungin rahoittama malli; Tampereen kaupunki tarjoaa täyden rahoituksen, mutta muut kunnat rahoittavat toiminnan yhdistelmällä paikallishallinnon määrärahoja, hankerahoitusta ja kolmannen sektorin tukea. Alun perin Jyväskylässä (2006) käynnistyneen aloitteen jälkeen toiminta on levinnyt useisiin suomalaisiin kaupunkeihin, mikä osoittaa sen sopeutumiskyvyn ja siirrettävyyden.

4. Nevronasin osallistavan esittävän taiteen ja taiteellisen vuorovaikutuksen festivaali.

Organisaatio: Nevronas FESTival

Sijainti: Ateena, Kreikka

Aloituspäivä: 2022

Tilanne: Aktiivinen

Kohderyhmä: vammaiset ja ei-vammaiset taiteilijat (ammattilais- ja harrastajataiteilijat), vapaaehtoiset, opiskelijat sekä muut osallistavasta taiteesta kiinnostuneet

Rahoitus: yritysten ja laitosten sponsorointi, lipunmyynti.

Yhteystiedot:

Nikos Pagidas - nikos.pagidas@gmail.com

Verkkosivusto: festival.nevronas.gr

YLEISKATSAUS KÄYTÄNTÖÖN

Nevronas FESTival on osallistava esittävän taiteen ja taiteellisen vuorovaikutuksen festivaali, joka murtaa esteitä, edistää kulttuurin saavutettavuutta ja osallisuutta. Sillä on yhteisössä vahva kulttuurinen vaikutus. Festivaali haastaa stereotypioita ja normalisoi vammaisuuden representaatiota taiteen kentällä tarjoamalla esteettömän alustan, jolla tunnustetaan ja tuodaan esiin vammaisia amatööri- ja ammattitaiteilijoita, sekä lisätään tietoisuutta vammaisuudesta, esteettömyydestä ja osallisuudesta, rohkaistaan sosiaalista osallistumista taiteellisen ja kulttuurisen vuorovaikutuksen kautta, tarjotaan viihdettä ja oppimismahdollisuuksia erilaisten taiteenmuotojen kautta. Festivaalilla on yli 70 osallistavaa tapahtumaa, kuten teatteri-, musiikki-, tanssi- ja elokuvaesityksiä, näyttelyitä ja työpajoja, keskusteluja ja puheita esteettömyydestä ja osallisuudesta taiteessa. Nevronas FESTival järjestetään Technopoliuksessa

Ateenassa, ja se on avoin kaikille, jotta sekä vammaiset että ei-vammaiset henkilöt voivat kokea taidetta ja osallistua siihen tasavertaisesti.

METODOLOGINEN LÄHESTYMISTAPA

Nevronas FESTival edistää osallisuutta monella eri tasolla. Se luo tilaa vammaisille taiteilijoille ja varmistaa heidän osallistumisensa kaikille tarkoitettuun taidetapahtumiin. Lisäksi se luo osallistavan kokemuksen yleisölle tarjoamalla täysin esteettömiä esityksiä esimerkiksi viittomakielen- ja kuvailutulkkauksia hyödyntämällä. Lisäksi se tarjoaa työpajoja ja keskustelutilaisuuksia, joissa yleisölle kerrotaan vammaisten oikeuksista, esteettömyydestä taiteessa, ja rohkaisee vammaisten ja ei-vammaisten esiintyjien välistä taiteellista yhteistyötä.

YHTEISÖJEN KEHITTÄMINEN

Nevronas FESTival edistää merkittävästi osallistavien yhteisöjen kehitystä. Käyttämällä taidetta sosiaalisen muutoksen välineenä festivaali vahvistaa yhteisön yhteenkuuluvuutta ja edistää osallistavampaa yhteiskuntaa. Se edistää tietoisuutta vammaisten ihmisten oikeuksista ja esteettömyydestä taiteen ja kulttuuri-ilmaisun avulla ja luo yhtenäisen tilan, jossa vammaiset ja ei-vammaiset henkilöt voivat tehdä yhteistyötä, osallistua ja oppia toisiltaan. Festivaali perustuu toisista välittämisen kulttuuriin vapaaehtoisten osallistumisen kautta, jolloin osallistujat saavat arvokasta kokemusta vammaisten osallisuudesta.

INNOVATIIVISUUS

Nevronas FESTival on erittäin innovatiivinen käytäntö kreikkalaisessa kontekstissa. Se tuo vammaiset ja ei-vammaiset taiteilijat yhteen samalle foorumille ja tarjoaa esteettömän kulttuurikokemuksen toteuttamalla suunniteltu kaikille -periaatetta ja esteettömyyttä festivaalin kaikissa osa-alueissa. Se käyttää taidetta osallisuuden ja edunvalvonnan välineenä, muuttaa käsityksiä ja yhteiskunnallisia asenteita vammaisuutta kohtaan. Lisäksi se tarjoaa työllistymismahdollisuuksia vammaisille ja ei-vammaisille taiteilijoille, mikä on valitettavan vähälle huomiolle jäänyt aihe Kreikassa. Toisin kuin perinteiset vammaisuuteen keskittyvät tapahtumat, Nevronas FESTival ei erottele vammaisia taiteilijoita, vaan sisällyttää heidät mukaan valtavirran kulttuuritapahtumiin ja -elämään, mikä tekee siitä todellisen osallisuuden mallin.

VAIKUTUS JA KESTÄVYYS

Nevronas FESTival -malli on hyvin monistettavissa muihin maihin ja kaupunkeihin. Sen keskeisiä periaatteita - saavutettavuutta, inklusiota ja kulttuuriosallisuutta - voidaan soveltaa maailmanlaajuisesti mallina yhteisöosallisuuden kasvattamiseen taiteen avulla. Se on erittäin vaikuttava aloite, joka perustuu taiteilijoiden ja yleisön aktiiviseen osallistumiseen: yli 350 taiteilijaa ja 3 500 kävijää on osallistunut festivaaliin sen perustamisesta lähtien. Tapahtuma on saanut 120 vapaaehtoista ja 50 työntekijää osallistumaan toimintaan, mikä on vahvistanut kansalaisosallistumista. Sen menestys Ateenassa osoittaa, että täysin esteettömät kulttuuritapahtumat ovat sekä mahdollisia että tarpeellisia. Kouluttamalla, tuomalla viihdettä ja inspiraatiota yleisölle tämä festivaali ei ainoastaan edistä taiteellista ilmaisua vaan edistää samalla myös merkityksellistä yhteiskunnallista muutosta.

5. Sosiaalinen osuustoimintayritys ORAMA bykentroameasotir

Organisaatio: Social Cooperative Enterprise ORAMA (Kentro AMEA Sotir).

Sijainti: Thessaloniki, Keski-Makedonia, Kreikka

Aloituspäivä: joulukuu 2021

Tilanne: Aktiivinen

Kohderyhmä: aikuiset kehitysvammaiset, mukaan lukien henkilöt, joilla on Downin oireyhtymä ja autismi, paikalliset yritykset ja järjestöt, jotka tekevät yhteistyötä ORAMAN kanssa, sekä laajempi yhteisö, joka hyötyy tietoisuuden ja osallisuuden lisääntymisestä.

Rahoitus: käsintehtyjen tuotteiden vähittäis- ja tukkumyynti, valtionavustukset ja hyväntekeväisyysavustukset, hyväntekeväisyyslahjoitukset ja yritysyhteistyökumppanuudet.

Yhteystiedot:

Anna Androulaki

androulaki@kentroameasotir.gr

YLEISKATSAUS KÄYTÄNTÖÖN

ORAMA #bykentroameasotir on sosiaalinen osuustoimintayritys, jonka tarkoituksena on tuoda haavoittuvassa asemassa olevia henkilöitä mukaan taloudellisen ja sosiaalisen elämän piiriin. Kreikan lain 4430/2016 nojalla perustettu ORAMA pyrkii erityisesti tukemaan kehitysvammaisten aikuisten työllistymistä ja sosiaalista

osallisuutta tarjoamalla ammatillista koulutusta (savenveisto, kasvipohjaisten kynttilöiden valmistus, yksilöllisten painotöiden teko, posliinikoristeet). Kyseessä on yhdistetty työskentelypaja/myymälä, jossa nämä henkilöt voivat soveltaa taitojaan todellisessa työympäristössä. Käytäntö luo kumppanuuksia ja yhteistyötä paikallisten yritysten kanssa osallisuuden edistämiseksi ja lisää tietoisuutta yhteisten tapahtumien ja kampanjoiden kautta. Yhdistämällä taitojen kehittämisen ja työllistymismahdollisuudet ORAMA edistää vammaisten taloudellista itsenäisyyttä ja sosiaalista voimaantumista.

METODOLOGINEN LÄHESTYMISTAPA

ORAMAN lähestymistavassa yhdistyvät ammatillinen koulutus, työllisyys ja sitoutuminen yhteisöön. Yksilöt pääsevät osallistumaan työpajoihin, joissa opitaan taide-, käsityö- ja vähittäiskaupan taitoja. Osuuskunnalla on fyysinen myymälä, jossa työntekijät soveltavat oppimiaan kaupan alan taitoja todellisessa ympäristössä. Lisäksi ORAMA tekee yhteistyötä paikallisten yritysten ja järjestöjen kanssa markkinoidakseen tuotteitaan, levittääkseen tietoisuutta osallistavasta työllisyydestä ja ennen kaikkea puolustaakseen esteettömyyttä työpaikoilla. Tämä kokonaisvaltainen malli varmistaa, että kehitysvammaiset ihmiset saavat käytännön työkokemusta ja vahvistavat samalla itsenäisyyttään ja sosiaalisen kanssakäymisen taitoja.

YHTEISÖN KEHITTÄMINEN

ORAMA edistää yhteisöjen osallisuutta edistävää kehitystä, joka perustuu vammaisten henkilöiden oikeuteen tehdä töitä. Tärkeä osa tätä on kasvattaa paikallisten yritysten tietoisuutta vammaisuudesta ja vammisten henkilöiden osaamisesta, sekä kannustaa tukea tarvitsevien henkilöiden palkkaamiseen.

INNOVATIIVISUUS

ORAMAN käytännön uusioarvo on sen monitahoinen lähestymistapa, joka yhdistää liiketoimintamallin sekä yhteiskunnallisen tehtävän. ORAMA yhdistää toiminnassaan sosiaalisen osallisuuden ja taloudellisen kestävyuden elementit tarjoamalla mielekkäitä työllistymismahdollisuuksia ja työvoimakoulutusta vammaisille henkilöille. Tätä käytäntöä sovelletaan Kreikan suurkaupungissa Thessalonikissa, jossa vastaavanlaisia aloitteita on hyvin vähän. Tämä työllistämisaloinne kyseenalaistaa käsityksen, jonka mukaan vammaiset ovat riippuvaisia sosiaalipalveluista, ja osoittaa, että he voivat olla aktiivisia toimijoita paikallisessa työelämässä, siinä missä muutkin.

VAIKUTUS JA KESTÄVYYS

ORAMA on menestyksekkäästi palkannut ja kouluttanut tukea tarvitsevia henkilöitä ja luoneet heille mahdollisuuden tulla aktiivisiksi työelämän jäseniksi. Mitä tulee skaalautuvuuteen ja monistettavuuteen, osuustoiminnallinen yritys rakenne voidaan laajentaa myös muihin kaupunkeihin ja sitä voidaan mukauttaa myös eri toimialoille ja yhteyksiin.

6.Kansalaiskoulutus itseohjautuville / itseohjautuvien akatemia

Organisaatio: Eudajmonia-säätiö

Sijainti: Dolny Śląskin ja Lubuskien alueet, Puola.

Aloituspäivä: 2018

Tilanne: Aktiivinen

Kohderyhmä: vammaiset ym. tukea tarvitsevat henkilöt

Rahoittaja: Wrocławin kaupunki, Marshal's Office, Active Citizens Norwegian Funds, PFRON (valtion vammaisten kuntoutusrahasto).

Yhteystiedot:

Katarzyna Ostrowska

k.ostrowska@eudajmonia.pl

Verkkosivusto: [Regional Academy of Self-Advocacy](#)

Facebook-sivu: [Academy of Self-Advocates](#)

YLEISKATSAUS KÄYTÄNTÖÖN

Academy of Self-Advocates on kansalaisyhteisöstä lähtöisin oleva aloite, joka antaa vammaisille henkilöille valmiuksia osallistua aktiivisesti yhteiskuntaan ja puolustaa oikeuksiaan. Vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen (CRPD) ja periaatteen "Mikään ei koske meitä ilman meitä" innoittamana ohjelma antaa vammaisille henkilöille taitoja ja tietoja, joita tarvitaan omien asioiden edistämiseen sekä itsenäiseen elämään.

METODOLOGINEN LÄHESTYMISTAPA

The Academy of Self-Advocatesin metodologia keskittyy voimaannuttamiseen ja kokemukselliseen oppimiseen, mikä varmistaa, että osallistujat eivät saa ainoastaan koulutusta vaan vaikuttavat samalla myös aktiivisesti yhteisöihinsä. Akatemia järjestää työpajoja paikallisyhteisöissä, joissa osallistujat kokoontuvat kerran viikossa vähintään kolmen tunnin ajan. Lähestymistapaan kuuluu käytännönläheistä omien asioiden

ajamiseen liittyvää koulutusta, yhteisöihin osallistumista (keskusteluja paikallisten sidosryhmien kanssa), vertaistukea ja mentorointia.

YHTEISÖJEN KEHITTÄMINEN

UNHCR:n toimintasuunnitelmaa vahvasti noudattaessaan Academy of Self-Advocates edistää osallistavaa yhteisökehitystä edistämällä vammaisten aktiivista kansalaisuutta. Se tarjoaa mahdollisuuksia osallistua poliittisiin keskusteluihin paikallisyhteisön kanssa (esim. yhteydet paikallisiin kouluihin, vapaaehtoistyö).

INNOVATIIVISUUS

Tässä aloitteessa edistetään vammaisten henkilöiden etujen valvontaa kokemustoimijuuden kautta, jossa tukea tarvitsevat henkilöt saavat oman äänensä kuuluviin ja tulevat edustetuiksi yhteisössä. Akatemia kyseenalaistaa käsityksen, jonka mukaan vammaiset henkilöt ovat vain hoidon kohteita edistämällä mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnan toimintaan.

VAIKUTUS JA KESTÄVYYS

Kysessä on erittäin tarpeellinen ja vaikuttava käytäntö. Vuodesta 2018 lähtien siihen on osallistunut yli 300 vammaista henkilöä. Tämän käytännön avulla vammaiset henkilöt saavat voimavaroja osallistua aktiivisesti kansalaisyhteiskuntaan ja edistää asioitaan kaikilla yhteisön elämän osa-alueilla. Tarvitaan vahvempia verkostoja kokemustoimijoiden ja poliittisten päättäjien välillä, jotta vammaisten ihmisten näkökulmat voidaan ottaa huomioon päätöksenteossa. YK:n yleissopimuksen mukaisesti edunvalvonta-aloitteet ovat erittäin tärkeitä vammaisten edustuksessa, mikä voi johtaa poliittisiin muutoksiin ja osallistavampiin yhteisöihin. Tätä käytäntöä voidaan soveltaa eri yhteyksissä.

7. Solidaarisuuskahvila

Organisaatio: Solidaarisuuskahvila ("Solidarumo Kava")

Sijainti: Panevėžys, Liettua

Aloitussajankohta: 2020 (konsepti kehitetty vuonna 2019)

Tilanne: Aktiivinen

Edunsaajat: Kehitysvammaiset nuoret, paikalliset yhteisön jäsenet, jotka osallistuvat aloitteeseen.

Rahoittaja: European Solidarity Corps, apurahat, lahjoitukset ja kahvinmyynnistä saadut tulot.

Yhteystiedot:
Lina Trebiene
dianos_centras@hotmail.com
[Solidaarisuuskahvi](#)

YLEISKATSAUS KÄYTÄNTÖÖN

Solidarity Coffee on sosiaalinen yritys, joka tarjoaa mielekkäitä työllistymismahdollisuuksia kehitysvammaisille nuorille. Viisi nuorta vammaista henkilöä perusti sen, ja se kehitettiin edistämään työllistymistä, sosiaalista osallisuutta ja henkilökohtaista voimaantumista. Toimintaan kuuluu kahvila ja liikkuva kahvipalvelu, jonka tarkoituksena on tarjota vammaisille henkilöille työllistymismahdollisuuksia, jotka edistävät itsenäisyyttä ja taloudellista turvaa. Solidaarisuuskahvila voidaan nähdä alustana sosiaaliselle vuorovaikutukselle stereotyyppien murtamiseksi ja yhdenvertaisten oikeuksien ja yhteiskunnallisen osallistumisen edistämiseksi.

METODOLOGINEN LÄHESTYMISTAPA

Solidaarisuuskahvilan lähestymistapa on kattava ja käytännönläheinen, ja sen avulla varmistetaan, että vammaiset nuoret saavat käytännön koulutusta, työllistymismahdollisuuksia ja jatkuvaa taitojen kehittämistä.

YHTEISÖJEN KEHITTÄMINEN

Solidaarisuuskahvila kuroo umpeen kuilua tukea tarvitsevien henkilöiden ja laajemman yhteisön välillä onnistuneen tapausesimerkin kautta. Se osoittaa, että vammaisilla ihmisillä on yhtäläiset oikeudet osallistua yhteisöön ja työllistyä, kuin muillakin. Tämä aloite edistää inklusiivisuuden, keskinäisen kunnioituksen, ja vertaistuen kulttuuria ja sen leviämistä paikallisella tasolla.

INNOVATIIVISUUS

Solidaarisuuskahvila antaa vammaisille mahdollisuuden työllistyä todellisten työpaikkojen, ei vain työpajojen tai koulutusohjelmien kautta. Lisäksi se on sosiaalinen yritys malli, joka on osallistava esimerkki siitä, miten paikallisyhteisöt hyötyvät tukea tarvitsevien henkilöiden aktiivisesta osallistumisesta yhteiskuntaan.

VAIKUTUS JA KESTÄVYYS

Solidaarisuuskahvila on vaikuttava käytäntö, joka edistää yhteisöllisyyttä ja osallisuutta, se on mahdollista myös monistaa ja ottaa muuallakin käyttöön. Yli 20

tukea tarvitsevaa nuorta on saanut koulutusta ja työllistynyt ja yli 70 on osallistunut erilaisiin kahvilan toimintoihin ja tapahtumiin.

8. Dopo di Noi -hanke

Organisaatio: Toscanan alue

Sijainti: Firenze, Toscana, Italia

Aloituspäivä: 2018

Tilanne: Aktiivinen

Kohderyhmä: 18-65-vuotiaat vahvassa tuen tarpeessa olevat henkilöt, erityisesti ne, joilla ei ole vanhempia tai joiden vanhemmat ovat iäkkäitä.

Rahoitus: valtion rahoitus, josta julkiset palvelut, kansalaisjärjestöt ja yhdistykset rahoittavat vähintään 20 prosenttia, Toscanan alueen lisärahoitus, henkilökohtaiset lahjoitukset, omaisuuslahjoitukset.

Yhteystiedot:

Barbara Trambusti

barbara.trambusti@regione-toscana.it

YLEISKATSAUS KÄYTÄNTÖÖN

Dopo di Noi -hanke luotiin vastauksena vammaisten perheiden kriittiseen huoleen: "Mitä lapselleni tapahtuu, kun en enää pysty huolehtimaan hänestä?". Italian vuoden 2016 "Dopo di Noi" -lain (L.112/2016) innoittamana tämä aloite tarjoaa ratkaisuja itsenäiseen asumiseen valmistelemalla vakavasti vammaisia aikuisia itsenäiseen asumiseen ja tarjoamalla yhteisasuntoja, joissa pienet ryhmät asuvat yhdessä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten ohjauksessa. Lisäksi sen toiminta perustuu kunkin yksilön kykyihin, tarpeisiin ja toiveisiin. Hanke on julkisten palvelujen, kansalaisjärjestöjen ja yksityisten organisaatioiden yhteistyöhanke, jolla varmistetaan, että vammaiset henkilöt voivat rakentaa itsenäistä elämää myös silloin, kun perheen tukea ei ole enää saatavilla.

METODOLOGINEN LÄHESTYMISTAPA

Co-funded by
the European Union

Dopo di Noi -hankkeessa noudatetaan strukturoitua ja asteittaista siirtymistä itsenäiseen asumiseen. Siihen sisältyy arviointi ja yksilöllinen elämänsuunnittelu (esim. ihmissuhteet, koulutus, työllisyys ja sosiaalinen osallistuminen), kokemuksia yhteisasumisesta, perheen tukea ja integroitumista paikallisiin palveluihin.

YHTEISÖN KEHITTÄMINEN

Hanke edistää merkittävästi osallistavien yhteisöjen kehitystä, sillä laitoshoidosta siirrytään yhteisölliseen asumiseen, ja se sitouttaa paikallisia kansalaisjärjestöjä, yrityksiä ja kuntia luomaan räätälöityjä mahdollisuuksia vammaisille ja heidän perheilleen. Lisäksi se edistää osallisuutta työpaikoilla paikallisten työllisyysohjelmien kanssa solmittavien kumppanuuksien kautta.

INNOVATIIVISUUS

Tällä lähestymistavalla varmistetaan sujuva siirtyminen aikuisuuteen ja autetaan yksilöitä elämään mielekästä ja oman näköistä elämää itsenäisesti asuen. Siinä yhdistyvät julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyö - valtion rahoitus ja kansalaisjärjestöjen osaaminen yhdistetään resurssien ja asiantuntemuksen maksimoimiseksi.

VAIKUTUS JA KESTÄVYYS

Tämä on vaikuttava lähestymistapa, sillä se tarjoaa vammaisille henkilöille mahdollisuuden itsenäiseen elämään. Tämä on toistettavissa inklusiivisen asumisen malli, joka keskittyy tuettuun asumiseen

9. en Rijk Leven (rikas ja osallistava elämä), De VeranderKIZT

Organisaatio: De VeranderKIZT

Sijainti: IJmuiden, Alankomaat

Aloituspäivä: 2011

Tilanne: Aktiivinen

Kohderyhmä: tukea tarvitsevat henkilöt, perheet ja tukijärjestöt, paikalliset koulut, yritykset, kerhot ja yhteisöaloitteet.

Rahoittaja: ZonMW (kansallinen oppimisverkosto "Zeggenschap & Inclusie", Nuts-Ohra (Expedition Inclusion 2013-2014), omarahoitusosuus

Yhteystiedot:
Anouk Bolsenbroek
info@inclusionlab.nl
www.inclusionlab.nl, www.fleuroja.nl

YLEISKATSAUS KÄYTÄNTÖÖN

Een Rijk Leven (Rikas, osallistava elämä) -hankkeessa tuetaan vammaisia ja monitahoisen tuen tarpeessa olevia ihmisiä, jotta he voivat elää oman näköistään elämää omissa yhteisöissään. Käytännön tavoitteena on edistää vammaisten henkilöiden itsemääräämisoikeutta koulutuksen, työn, vapaa-ajan ja asumisen suhteen sekä kannustaa osallistumaan yhteiskuntaan. Lisäksi luodaan kestäviä tukiverkostoja, joihin osallistuvat perheet, ammattilaiset ja paikallisyhteisöt.

METODOLOGINEN LÄHESTYMISTAPA

Een Rijk Leven (Rikas, osallistava elämä) -hankkeessa kehitetään jokaiselle osallistujalle henkilökohtainen tulevaisuudensuunnitelma, joka ohjaa heitä kohti itsenäisyyttä tulevaisuudensuunnittelun työkalujen, positiivisen sosiaalisen roolin ja voimavaroihin perustuvan yhteisöllisen kehittämisen pohjalta. Osallistujat suunnittelevat tulevaisuuttansa yhdessä perheen, yhteisön jäsenten ja ammatillisten tukijoiden avulla. Apua annetaan henkilökohtaisen budjetin (Personal Budgets, PGB) kautta, mikä mahdollistaa yksilölliset hoitojärjestelyt.

YHTEISÖJEN KEHITTÄMINEN

Hanke edistää yhteisöjen kehittämistä, kannustaen laitoshoidon järjestelmän purkamiseen, tarjoaa yhteisöllisiä asumisvaihtoehtoja ja varmistaa pitkäaikaiset sosiaaliset yhteydet tukiverkostoihin (esim. perheisiin). Lisäksi se toimii paikallisella tasolla ja paikallisilla resursseilla, luiden vahvoja paikallisia verkostoja urheiluseurojen, kulttuurijärjestöjen ja paikallisten yritysten välille.

INNOVATIIVISUUS

Een Rijk Leven -malli erottuu edukseen, koska se antaa monitahoista tukea tarvitseville ihmisille mahdollisuuden elää elämäänsä yhteisöissä – siellä missä muutkin, mikä on valitettavan harvinaista Alankomaiden vammaispalveluissa. Se siirtää tukea laitoshoidosta yhteisölliseen ympäristöön, edistää yhteisasumista ja yhteisöllisyyttä sekä ihmiskeskeistä tukea. Se edistää työllistymis- ja vapaaehtoistyömahdollisuuksia ja edistää vapaaehtoisten kiinnittymistä lähiympäristöönsä.

VAIKUTUS JA KESTÄVYYS

Tämä on osallisuutta edistävä käytäntö, joka toimii paikallisella tasolla. Aloite on uraa-uurtava lähiyhteisöä osallistava asumisen malli, joka tarjoaa skaalautuvan vaihtoehdon laitoshoidolle ja osoittaa, että vammaiset ihmiset ovat yhteisöjensä aktiivisia jäseniä.

10. Visuaalinen työpaja

Organisaatio: Irmák Nonprofit Kft. Palvelu- ja tukiasuntokeskus

Sijainti: Esztergom-Kertváros ja Keszölc, Komárom-Esztergomian lääni, Unkari.

Aloituspäivä: 2021

Tilanne: Aktiivinen

Kohderyhmä: vamman, neurokirjon oireiden tai muun syyn vuoksi tukea tarvitsevat henkilöt, mielenterveysongelmista kärsivät henkilöt.

Rahoittaja: Irmák Nonprofit Kft., lahjoitukset taiteilijalta/mentorilta ja aineelliset avustukset.

Yhteystiedot:

Gáspár Anett, Rajczy Emília

nappali2esztergom@irmak.hu

Verkkosivusto: www.irmak.hu

YLEISKATSAUS KÄYTÄNTÖÖN

Visuaalinen työpaja on luovan taiteen ohjelma, jonka tavoitteena on parantaa vammaisten henkilöiden itseilmaisua, tunnetaitojen kehitystä ja sosiaalista osallisuutta. Vuosittaiseen yhteisnäyttelyyn osallistuu sekä vammaisten että ei-vammaisten taiteilijoiden teoksia, ja se tarjoaa taiteilijoille tilan, jossa he voivat nostaa heitä koskettavia aiheita esiin taiteen keinoin paikallisyhteisössä.

METODOLOGINEN LÄHESTYMISTAPA

Visuaalinen työpaja on suunniteltu siten, että se ottaa huomioon erilaiset tuen tarpeet ja varmistaa, että jokainen osallistuja saa räätälöityä taiteellista ja henkistä tukea

kuvataiteen ja itseilmaisun kautta. Kyseessä on strukturoitu työpaja, jota järjestetään kerran viikossa.

YHTEISÖJEN KEHITTÄMINEN

Tämä käytäntö edistää yhteisöllisyyden kehitystä kulttuuriosallisuuden kautta ja tarjoaa tilan tukea tarvitseville taiteilijoille tulla nähdyiksi ja liittyä paikallisyhteisöön.

INNOVATIIVISUUS

Tämä käytäntö on nykyaikainen ja luova tapa osoittaa, että vammaisilla henkilöillä on tasavertaiset oikeudet osallistua paikallisyhteisön kulttuurielämään. Käytäntö kuroo umpeen kuilua vammaisten ja ei-vammaisten taiteilijoiden välillä, haastaa stereotyyppioita yhteisillä näyttelyillä ja muilla luovilla kumppanuuksilla.

VAIKUTUS JA KESTÄVYYS

Tämä on vaikuttava käytäntö, joka tarjoaa vammaisille tai muussa tuen tarpeessa oleville henkilöille lisää työllistymismahdollisuuksia paikallisissa yrityksissä. Hankkeen alusta lähtien yli 50 osallistujaa on osallistunut viikoittaisiin kuvataidetyöpajoihin. Kuten todettu, yleisön osallistuminen on lisääntynyt, ja näyttelyt ovat tavoittaneet laajan yleisön sekä henkilökohtaisesti että verkossa.

LIITTEET

Hyvät käytännöt - verkkokyselyn kysymykset

Käytännöt keskittyvät yhteisön kehittämiseen ja osallisuuteen. Mukaan voidaan sisällyttää epävirallisia käytäntöjä, pilottihankkeita ja muita kuin rahoitettuja käytäntöjä.

Toimipaikan nimi:

Verkkosivusto (jos sellainen on):

Maa/ alue/ kaupunki:

Yhteyshenkilön nimi ja sähköpostiosoite (ICALL-konsortio voi ottaa yhteyttä saadakseen lisätietoja).

1. Voitko kuvailla käytäntöäsi? Ole mahdollisimman tarkka ja kuvaava.
rasti ruutuun: koulutus, työllisyys, itsenäinen elämä, sosiaalinen tuki, muu?

2. Mikä on toiminna tavoite?
3. Mitkä ovat kohderyhmät? (jos on olemassa)
4. Milloin tämä käytäntö alkoi?
5. Miksi tämä käytäntö kehitettiin? (eli mitkä olivat motiivit, tarveanalyysi tämän käytännön aloittamiseksi?).
6. Kuinka monta ihmistä yhteensä on saanut tukea tämän käytännön kautta?
7. Miten siinä käsitellään osallistavaa yhteisökehitystä? Miksi sitä pidetään innovatiivisena osallistavissa yhteisöissä? Antakaa konkreettisia elementtejä/esimerkkejä virallisista/epävirallisista käytännöistä.
8. Miten osallistajat (tai muut osapuolet, organisaatiot tai keinot) arvioivat tätä käytäntöä?
9. Voidaanko tätä käytäntöä toistaa muissa yhteyksissä (muissa maissa/alueilla/ kunnissa)? Jos kyllä, selittäkää, mitä resursseja tarvittaisiin.
10. Mitä haasteita tämän käytännön toteuttamisessa on ollut?
11. Miten tätä käytäntöä rahoitetaan?
12. Miten se varmistaa kestäväyytensä?

Kunniamaininnan saaneet hyvät käytännöt

1. Musiikkikeskus Resonaari

Organisaatio: Resonaari

Sijainti: Uusimaa, Suomi

Aloituspäivä: 1995

Tilanne: Aktiivinen

Hyödynsaajat: kehitysvamman tai muun syyn vuoksi tukea tarvitsevat, erityisryhmien kanssa musiikkikasvatuksen parissa työskentelevät ammattilaiset, päätösten tekijät, kulttuurijärjestöt.

Rahoittaja: STEA (Sosiaali- ja terveysjärjestöjen rahoituskeskus), opiskelijoiden lukukausimaksut (samansuuruiset kuin muissa suomalaisissa musiikkioppilaitoksissa), yksityisten säätiöiden apurahat ja lahjoitukset sekä yritys yhteistyökumppanuudet, konserttien ja koulutustoiminnan tuotot.

Yhteystiedot:

Markku Kaikkonen
markku.kaikkonen@resonaari.fi
Verkkosivusto: www.resonaari.fi

Uudellamaalla sijaitseva Musiikkikeskus Resonaari on urauurtava toimialoite, joka edistää tukea tarvitsevien henkilöiden osallistavaa musiikkikoulutusta, työllistymistä ja osallistumista yhteisöön. Vuonna 1995 perustetusta keskukselta on kasvanut kansainvälisesti tunnustettu malli tukea tarvitsevien henkilöiden mukaan ottamiseksi musiikin kentälle. Organisaatio toimii monitahoisella lähestymistavalla, jossa yhdistyvät koulutus, ammatillinen kehitys ja yhteiskunnallinen edunvalvonta, jotta saavutettavuus taiteen alalla lisääntyisi.

Resonaari tarjoaa ainutlaatuisen musiikkikoulun, joka noudattaa Suomen kansallista taideopetuksen opetussuunnitelmaa tarvittavin mukautuksin, jotka mahdollistavat tukea tarvitsevien oppilaiden osallistumisen musiikin opiskeluun. Koulu palvelee vuosittain yli kolmeasataa oppilasta, joita ohjaa 16 koulutettua opettajaa, jotka toteuttavat yksilöllisiä oppimistapoja. Näihin tapoihin kuuluu muun muassa Resonaarissa kehitetty yksinkertaistettu nuotinlukujärjestelmä, jonka avulla perinteisen nuotinnuksen kanssa kamppailevat oppilaat voivat oppia ja soittaa musiikkia tehokkaasti. Musiikinopetuksen lisäksi Resonaari toimii asiantuntijakeskuksena, joka kouluttaa kasvattajia, hoitajia ja ammattilaisia, jotka integroivat musiikkia vammaispalveluihin.

Musiikkikeskus Resonaari on vaikuttava ja innovatiivinen käytäntö, joka muuttaa vammaisten henkilöiden tapaa osallistua musiikkiin, koulutukseen ja työllistymiseen. Pedagogisten innovaatioiden, ammatillisten mahdollisuuksien ja vammaisten henkilöiden oikeuksia edistämisen yhdistelmällä keskus on luonut kestävä ja skaalautuvan mallin osallistavalle kulttuurin kehittämiseksi. Sen vaikutus ei rajoitu pelkästään musiikin alaan, vaan se toimii laajempaan esimerkkinä siitä, miten yhteiskunta voi edetä kohti osallisuutta tarjoamalla mielekkäitä mahdollisuuksia kaikille yksilöille heidän kyvyistään riippumatta.

2. Sinergastiria (yhteiset työpajat)

Organisaatio: Liminal

Sijainti: Liminal: Ateena, Kreikka

Aloituspäivämäärä: Ateenassa: Syyskuu 2023

Tila: Aktiivinen

Edunsaajat: Vammaiset ja ei-vammaiset taiteilijat, mukaan lukien liikuntavammaiset,

neuromoninaiset, sokeat ja kuurot osallistujat, esittävän taiteen alan ammattilaiset, yleisön jäsenet, esteettömyysasiantuntijat ja kulttuuriorganisaatiot.

Rahoittaja: Kreikan kulttuuriministeriö, lisärahoitusta eurooppalaisilta kulttuuriverkostoilta ja -apurahoilta.

Yhteystiedot:

Marilena Koukouli m.koukouli@liminal.eu

<https://liminal.eu/?lang=en>

Liminalin kehittämä Sinergastiria-aloite on Ateenassa, Kreikassa sijaitseva innovatiivinen kulttuuriohjelma, joka edistää osallisuutta taiteessa integroimalla vammaisia ja ei-vammaisia taiteilijoita yhteisiin luoviin prosesseihin. Syyskuussa 2023 käynnistetty hanke syntyi liminalin pitkäaikaisen kokemuksen pohjalta esteettömyydestä ja osallistavasta koulutuksesta taiteen alalla. Sen tavoitteena on lisätä kulttuurista osallistumista, edistää yhteiskehittämistä ja kehittää innovatiivisia esteettömyyspalveluita taidetuotannoissa. Aloitteen rahoittaa Kreikan kulttuuriministeriö, ja se edistää kulttuuripalveluiden yhdenvertaista saavutettavuutta sekä vammaisten henkilöiden aktiivista osallistumista taiteen päätöksentekoprosesseihin.

Sinergastiria koostuu pääasiassa kahdesta taiteellisesta työpajasta: teatterista ja tanssista, joissa vammaiset ja ei-vammaiset taiteilijat osallistuvat yhteiseen luomiseen soveltaen luovaa saavutettavuusmenetelmää (CAM). Tällä menetelmällä edistetään sitä, että vammaiset henkilöt eivät ole vain palvelunkäyttäjiä vaan myös aktiivisia osallistujia taiteellisten tuotantojen suunnittelussa, kehittämisessä ja toteuttamisessa. Jotta varmistetaan esteettömyys kaikissa vaiheissa, kuuluu toiminnan piiriin vammaisista henkilöistä koostuvia laadunvalvonta/ohjausryhmiä, jotka antavat ohjeita kulttuuritapahtumien esteettömyystoimenpiteistä. Ryhmät toimivat esteettömyysneuvonantajina, jotka vaikuttavat sekä taiteellisen sisällön että yleisökokemuksen suunnitteluun.

Yksi Sinergastirian suurimmista vahvuuksista on sen rooli osallistavassa yhteisökehityksessä. Varmistamalla, että vammaisten henkilöiden on mahdollista ottaa tärkeitä rooleja taiteellisessa päätöksenteossa, hanke murtaa perinteisiä esteitä taiteilijoiden ja esteettömyyspalvelujen käyttäjien välillä. Kuhunkin taiteelliseen teokseen liittyvät julkiset esitykset ja keskustelut mahdollistavat laajemman yhteisön vuoropuhelun esteettömyydestä taiteessa. Toiminta edistää myös mielekästä vuorovaikutusta vammaisten ja ei-vammaisten osallistujien välillä, purkaa stereotyyppioita ja edistää yhtenäisempää kulttuurimaisemaa. Hankkeen vaikutus ulottuu

myös välittömien osallistujia pidemmälle osallistuaen tukea tarvitsevaa yleisöä, lisäten heidän osallistumistaan kulttuuritapahtumiin ja samalla vieden eteenpäin inklusiivisen yleisökokemuksen yhteiskehittämistä. Sinergastiria-malli on hyvin monistettavissa muihin maihin ja kulttuuriympäristöihin. Koska aloitteessa vammaiset henkilöt eivät ole vain osallistujia vaan myös päätöksentekijöitä ja prosessin vastuuhenkilöitä, se tarjoaa erinomaiset puitteet osallistavalle kulttuuritoiminnalle.

